

SANAT BENLİK-KAVRAMI ÖLÇEĞİ'NİN GEÇERLİĞİ VE GÜVENİRLİĞİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Nagihan Oğuz Duran * Esin Tezer **

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, bireylerin genel olarak sanatsal ilgili benlik-kavramını ölçmeye yönelik bir sanat benlik-kavramı ölçeği geliştirmek ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin ön bulguları rapor etmektir. Bu amaçla hazırlanan Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği taslak formu, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin beş farklı bölümünde okumakta olan toplam 277 (178 kız, 90 erkek; 9 cinsiyet bilgisi eksik) öğrenciye uygulanmıştır. Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği'nin yapı geçerliğine ilişkin bulgular, ölçeğin tek boyutlu olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bulgular, Ölçeğin uyum geçerliğine ve güvenilirliğine ilişkin kanıtların da yeterli düzeyde olduğunu göstermiştir.

ANAHTAR SÖZCÜKLER

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği, geçerlik, güvenilirlik.

ABSTRACT

Validity and Reliability Study of Art Self-Concept Scale

The purpose of this study was to develop an art self-concept scale measuring an overall self-concept in arts and to examine its validity and reliability. The instrument was administered to 277 (178 female, 90 male, 9 missing,) university students who were attending to different departments of Faculty of Education, Middle East Technical University. Results concerning the construct validity yielded that the scale was a unidimensional one. Findings also indicated sufficient evidence of its concurrent validity and reliability.

KEY WORDS

Art Self-Concept Scale, validity, reliability.

GİRİŞ

Benlik-kavramı, uzun yıllardan beri üzerinde çok sayıda araştırma yapılan kavramlardan biridir. Araştırmacılar için bu kavramı çekici kılan en önemli nedenlerden biri, yapılan çalışmalarda bu kavramın, pek çok olumlu, istendik sonucun ortaya çıkmasında etkili bir ara değişken olduğunun ortaya konmuş olmasıdır (Byrne, 1996). Araştırmalar, benlik-kavramının, hem akademik başarı ile ilgili ölçümlerle (Bear ve ark., 2002; Gans ve ark., 2003; Hamachek, 1995; Newbegin ve Owens, 1996; Prout ve ark., 1992; Schicke, 1992; Williams, 1993) hem de çeşitli fiziksel (Fronzoi ve Herzog, 1986; Mendelson ve Mendelson, 2001) ve psikososyal özelliklerle (Goldsmith, 1985; Guterman, 1982; Lorr ve Wunderlich, 1986) anlamlı ve beklendik yönde ilişkili olduğunu göstermektedir.

Benlik-kavramı, en genel anlamda, bireyin "kendini nasıl gördüğü" olarak tanımlanmaktadır. Benlik-kavramını önceleri tek boyutlu bir yapı olarak ele alan yaklaşımların sonraları yerini kavramı çok yönlü bir modelle açıklamaya yönelik yaklaşımlara bırakmasıyla benlik-kavramını çok boyutlu olarak ölçmeye yönelik çalışmalara başlanmıştır. Bu çalışmalar, bir yandan benlik-kavramını çok boyutlu bir yapı içinde ölçmeye yönelik ölçme araçları geliştirme yönünde sürdürülürken bir yandan da benlik-kavramını özgül bir alana dayalı olarak ölçmeye yönelik ölçek geliştirme çalışmalarına hız kazandırmıştır. Benlik-kavramını özgül bir alana dayalı olarak ölçmek amacıyla geliştirilen bu son gruptaki çalışmalara, beden algısı (Marsh ve ark., 1994), okuma (Chapman ve Tunmer, 1992), resim (Bornholt, 2001), yazın (Bottomly ve Henk, 1998), müzik (Vispoel, 1995), matematik (Signer ve ark. 1997) gibi alanlarda geliştirilmiş ölçekler örnek olarak gösterilebilir.

* Araş. Gör. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü.

** Prof. Dr. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü.

Ancak, benlik-kavramını özgül bir alana bağlı olarak ölçmeye yönelik geliştirilmiş olan çok sayıda ölçme aracının varlığına karşın, sanat benlik-kavramını ölçmeye yönelik çalışmaların daha kısıtlı sayıda olduğu görülmektedir. Bu konuda yapılan çalışmalar arasında, ergenler ve yetişkinler için geliştirilen Sanat Benlik Algısı Envanteri (Vispoel, 1993, 1996) dikkati çekmektedir.

Ülkemizde de, farklı alanlardaki benlik-kavramını ölçmeye yönelik çeşitli ölçme araçlarının varlığına karşın genel olarak sanat benlik-kavramını ölçmek amacıyla geliştirilmiş ya da uyarlanmış bir ölçme aracına rastlanmamıştır. Oysa, yurt dışında yapılan çalışmalarda sanatın değişik gelişim evrelerindeki bireylerin benlik-kavramı ve benlik-saygısına (Berryman-Miller, 1988; Buege, 1993; Huntsman, 1982; Kalliopuska, 1991; Marsh ve Roshe, 1996) ve genel olarak psikolojik sağlığa (Malchiodi, 1998; Lieber, 1997; Riley ve ark. 2000) olumlu katkısını ortaya çıkaran çok sayıda araştırma bulgusu bulunmaktadır. Ayrıca, sanatın gerek psikolojik danışmanların eğitiminde gerekse psikolojik danışma süreçlerindeki önemli rolü literatürde en sık vurgulanan konulardan biridir (Gladding, 1988; Muro ve Kottman, 1995; Russel-Chapin ve Rybak, 1996; Wilkins, 1995).

Bu açıdan bakıldığında, ülkemizde de psikolojik danışma ve rehberlik alanında yürütülecek kuramsal ve uygulamalı çalışmalarda sanat benlik-kavramını değerlendirmeye yönelik ölçme araçlarına ihtiyaç duyulacağı açıktır. Bu ihtiyaçtan hareketle yapılan bu çalışmanın amacı bireylerin genel olarak sanatla ilgili benlik algılarını ölçmeye yönelik bir Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği geliştirmek ve Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin ilk bulguları sunmaktır.

YÖNTEM

Örneklem

Bu çalışma, araştırmaya katılmaya gönüllü olan ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Eğitim Fakültesi'nin 5 farklı bölümünün (Yabancı Diller Eğitimi, İlköğretim, Orta Öğretim Fen ve Matematik Alanları Eği-

timi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri ve Beden Eğitimi ve Spor) 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında okuyan 277 (178 kız, 90 erkek; 9 cinsiyet bilgisi eksik) öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Öğrencilerin yaş ortalaması 19.8'dir (SS= 1.21).

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği Deneme Formu

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği geliştirilirken, ilk olarak sanat benlik-kavramını ölçmeye yönelik ölçme araçları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, Vispoel'in (1993) benlik-kavramı ölçeklerinin madde yazımında kullanıldığını belirttiği 11 kategorinin kullanılmasına karar verilmiştir. Bireylerin sanatla ilgili olarak kendilerine ilişkin algılarında kullandıkları ölçütleri yansıtan bu kategoriler şunlardır: (a) başka kişilerle karşılaştırdığında, kişinin sahip olduğu sanat becerileri, (b) başka alanlarla karşılaştırdığında, kişinin sanat alanındaki becerileri, (c) sanatsal işlerle uğraşırken kendini rahat/güvenli/kendinden emin hissetme düzeyi, (d) başkalarının önünde sanatsal bir işle uğraşırken kendini rahat/güvenli/kendinden emin hissetme düzeyi, (e) sanatsal işlere katılımında isteklilik veya kaçınma eğilimi gösterme düzeyi, (f) sanatsal işleri öğrenmedeki hızı, (g) kişinin sanat becerileriyle ilgili genel değerlendirmeler içeren ifadeleri kabul veya reddedişi, (h) kişinin sanat alanında doğal bir yeteneğe sahip olduğuna ilişkin algısı, (i) kişinin sanat alanında sahip olduğu becerilerin başkaları tarafından fark edilir olduğuna ilişkin algılamaları, (j) kişinin sanat alanındaki tipik performansıyla ilgili algılamaları, (k) geleceğe yönelik işlerdeki başarısına ilişkin yansıtılmaları.

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeğinin maddeleri yazılırken, yukarıda belirtilen bu kategoriler dikkate alınmış; ancak sanat dalları ayırımına gidilmemiştir. Bu kararın alınmasında en temel neden ölçeğin kişilerin genel olarak sanat alanındaki benlik algılarını ölçmeyi amaçlamasıdır. Bu amaç doğrultusunda, ilk olarak, 34 olumsuz, 51 olumlu ifade olmak üzere toplam 85 madde yazılmıştır. Bu maddeler daha sonra Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin 6 öğretim üyesi tarafından ilgili kategoriye uygunluk ve Türkçe ifade açısından incelenmiş ve bu değerlendirme sonucunda, uzmanlar tarafından seçilen 22 maddelik Sanat Benlik-

Kavramı Ölçeği deneme formu uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Ölçeğin yönergesinde kişilerden Ölçeği, kendilerini herhangi bir sanat alanında genel olarak nasıl algıladıklarını düşünerek yanıtlamaları istenmiştir.

Puanlama

Ölçek taslağındaki her bir maddeye verilecek yanıtlar "1 = kesinlikle katılmıyorum" dan "5 = kesinlikle katılıyorum" a kadar uzanan seçeneklerden oluşan bir ölçek üzerinde derecelenmiştir. Ölçekten alınan yüksek puanlar yüksek sanat benlik-kavramına, düşük puanlar ise düşük sanat benlik-kavramına işaret etmektedir.

Veri Toplama Araçları

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları için Ölçeğin yanı sıra iki ölçme aracı kullanılmıştır. Bunlar, Rosenberg Benlik-Saygısı Ölçeği ve Kişisel Davranış Anketi'dir.

Rosenberg Benlik-Saygısı Ölçeği: Rosenberg (1965) tarafından geliştirilen ve Türkçe'ye çeviri, geçerlik ve güvenirlilik çalışmaları Çuhadaroğlu (1985) tarafından yapılan ölçek, genel olarak benlik-saygısını ölçmeyi amaçlayan 10 maddelik Likert tipi bir ölçme aracıdır. Ölçek üzerinde yapılan çalışmalar ölçeğin güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Kişisel Davranış Anketi: Kişisel Davranış Anketi sosyal beğenirliği ölçmek amacıyla Kozan (1983) tarafından geliştirilmiş 20 maddeden oluşan bir ölçme aracıdır. Her bir maddeye verilen yanıtlar cevap anahtarına göre puanlanmaktadır. Kozan tarafından yürütülen çalışmalar ölçeğin yeterli düzeyde güvenirlilik ve geçerlik kanıtlarına sahip olduğunu göstermektedir.

İşlem

Ölçme araçları, Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği, Rosenberg Benlik-Saygısı Ölçeği ve Sosyal Beğenirlik Ölçeği'nden oluşan bir takım halinde, öğretmenlik formasyonu ders saatlerinde, araştırmaya katılmaya gönül-

lü olan öğrencilere uygulanmıştır. Uygulamalar yaklaşık 20-30 dakika sürmüştür.

İstatistiksel Analiz

Bu araştırmada, tek boyutlu bir ölçek geliştirmek amacıyla ilk olarak ölçeğin madde-toplam puan korelasyonları hesaplanmış; daha sonra ölçeğin yapı geçerliği temel bileşenler faktör çözümlemesi ve Varimax döndürülmüş faktör çözümlemesi kullanılarak incelenmiştir. Faktör yapısı incelenirken, ilk analizlerde faktör sayısına herhangi bir sınırlama getirilmemiş ve tüm analizlerde en düşük eigen değer 1.00 olarak tanımlanmıştır. Uyum geçerliği (concurrent validity) ise Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği puanları ile Rosenberg Benlik-Saygısı Ölçeği puanları arasındaki korelasyon katsayısı hesaplanarak saptanmaya çalışılmıştır. Ölçeğin, sosyal beğenirlikten ne ölçüde etkilendiğini test etmek amacıyla ölçek puanları ile Kişisel Davranış Anketi (Kozan, 1983) puanları arasındaki korelasyon incelenmiştir. Güvenirlilik çalışmalarında ise iç tutarlık katsayıları Cronbach Alpha formülü kullanılarak; test-tekrar-test güvenirliliği Pearson korelasyon katsayısı formülüyle hesaplanmıştır.

BULGULAR

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği'nin Geçerliği ile İlgili Bulgular

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeğinin Yapı Geçerliği

İlk olarak, Ölçekte yer alan her bir maddeden elde edilen puanların toplam puanla korelasyonları hesaplanmıştır. Toplam puanla korelasyonu 0.50'nin altında olan 4 madde çıkarılmış ve kalan 18 maddenin faktör yapısı Temel Bileşenler Faktör Çözümlemesi kullanılarak incelenmiştir. İlk aşamada faktör sayısına herhangi bir sınırlama getirilmeden yapılan faktör analizi sonuçları varyansın %63.0'ünü açıklayan 3 faktörün ortaya çıktığını göstermiştir. Bu 3 faktörde toplanan maddelerden faktör yükleri birden fazla faktörde toplanan 8 madde dışarıda bırakılmış ve kalan 10 maddenin faktör yapısı ikinci kez ve faktör sayısı sınırlanmaksızın tekrar incelenmiştir. Bu analiz sonucunda eigen değeri 1'in

üzerinde olan tek bir faktör ortaya çıkmıştır. Bu faktör, varyansın %56.8'ini açıklamaktadır. Ölçekte yer alan maddelerin faktör yükleri ve ortaklıkları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği Maddelerinin Faktör Yükleri ve Ortaklıkları

Madde No.	Faktör yükü	Ortaklık
10	.857	.735
2	.827	.685
4	.798	.636
5	.792	.627
1	.782	.612
6	.779	.606
3	.701	.491
9	.678	.460
7	.646	.417
8	.643	.414

Tablo 1'den de görüldüğü gibi, faktör analizi sonucunda ölçekte yer alan maddelerin faktör yükleri .857 ile .643 arasında değişmektedir. Ölçekte yer alan tüm maddeler olumlu ifadeleri içermektedir.

Ölçeğin her bir maddesinden alınan puanların birbirleriyle ve toplam puanla korelasyonları, her bir maddenin ortalama ve standart sapmaları ile birlikte Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği Maddeler ve Madde-Toplam Puanları Arasındaki Korelasyonlar ile Madde ve Toplam Puan Ortalama ve Standart Sapmaları

Madde No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	\bar{X}	SS
1											2.9	1.11
2	.68										3.0	1.11
3	.58	.50									2.4	1.06
4	.66	.60	.47								2.8	1.06
5	.73	.57	.47	.67							3.1	1.04
6	.65	.59	.58	.60	.59						2.6	1.05
7	.46	.53	.40	.46	.44	.41					3.2	1.09
8	.52	.48	.47	.44	.40	.49	.33				2.9	0.98
9	.50	.54	.36	.45	.44	.45	.44	.40			3.5	1.09
10	.72	.70	.53	.64	.70	.57	.54	.42	.56		3.1	1.06
Toplam	.86	.83	.71	.79	.79	.78	.66	.65	.69	.85	29.5	8.09

Not: Tüm korelasyon katsayıları $p < .001$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 2'den de görüldüğü gibi, maddelerin birbirleriyle korelasyonlarına ait katsayılar .33 ile .73 arasında;

her bir maddenin toplam puanla korelasyonları ise .65 ile .86 arasında değişmektedir.

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeğinin Uyum Geçerliliği (Concurrent validity)

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği ile Rosenberg Benlik-Saygısı Ölçeği arasındaki korelasyon katsayısı yüksek olmamakla birlikte anlamlı düzeydedir. ($r = 0.15$, $p < .05$).

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeğinin Sosyal Beğenirlik Yönünden İncelenmesi

Kişisel Davranış Anketi (Kozan, 1983) ile Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği arasındaki korelasyon katsayısı $r = 0.03$ 'tür. Bireylerin kendi kendilerini değerlendirmelerine dayalı ölçme araçlarının sosyal beğenirlik yönünden etkilendiği dikkate alındığında, elde edilen bu bulgu, öğrencilerin ölçüğe verdikleri yanıtların onların sosyal beğenirlik yönelimlerinden etkilenmediğini göstermektedir. Bu sonucun ölçüğün geçerliğine dolaylı bir kanıt oluşturduğu söylenebilir.

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği'nin Güvenirliği ile İlgili Bulgular

Ölçeğin Cronbach alpha formülü kullanılarak hesaplanan içtutarlık katsayısı .92'dir. Ölçeğin 36 kişilik bir öğrenci grubuna bir ay ara ile iki kez uygulanmasından elde edilen test-tekrar-test güvenirlilik katsayısı ise .74'tür. Bu katsayıların Ölçeğin güvenirliliğine yeterli kanıt oluşturduğu söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, bireylerin genel olarak sanata ilişkin benlik-kavramını ölçmek amacıyla tek boyutlu bir Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği geliştirilmiştir. Elde edilen bulgular, genel olarak, ölçüğün güvenirlilik ve geçerlik kanıtlarının kabul edilebilir düzeylerde olduğunu göstermiştir.

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği'nin benlik-kavramı ölçeklerinde kullanılan (Vispoel, 1993) kategorilerdeki

maddeleri içeren tek boyutlu bir yapıya sahip; içtutarlık (.92) ve kararlılık (.74) katsayılarıyla güvenirliliği oldukça yüksek bir ölçme aracı niteliği taşıdığı söylenebilir.

Bu çalışmada, Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği ile Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği arasındaki korelasyon $r = 0.15$, $p < .05$ bulunmuştur. Daha önce de belirtildiği gibi, literatürde sanatın bireylerin benlik saygısı üzerindeki olumlu etkisini ortaya koyan çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Araştırmalar, örneğin, klasik balenin ilkokul kız öğrencilerde benlik saygısı ve özgüveni (Kalliopuska, 1991); dansın emekli yaşlılarda benlik saygısını (Berryman-Miller, 1988); dramının, dördüncü sınıf öğrencilerinin benlik-kavramlarını güçlendirdiğini (Buege, 1993) ve üniversite öğrencilerinin öz-güvenlerini artırdığını (Huntsman, 1982) ortaya koymaktadır. Hemen her yaş grubunda ortaya çıkan bu olumlu etki dikkate alındığında, kişilerin sanata ilişkin benlik tanımlarının da benlik saygısını olumlu yönde etkileyeceği söylenebilir. Bu çalışmada elde edilen korelasyon da, düşük olmakla birlikte, bu görüşü destekler niteliktedir.

Ölçek, ayrıca, kısa ve çabuk puanlanabilir olma özelliğiyle de araştırmalarda kullanılabilir bir ölçme aracı olma niteliğini taşımaktadır.

Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği üzerinde bundan sonra yürütülecek çalışmalarda ölçeğin diğer benlik-kavramı ölçekleriyle ve benlik saygısı, öz-güven ve bazı psikolojik sağlık ölçümleriyle ilişkileri araştırılacaktır. Bu yönde sürdürülecek çalışmaların özellikle psikolojik danışma ve rehberlik alanında yürütülecek araştırmalara önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Bear, G. G., Minke, K. M., & Manning, M. A. (2002). "Self-Concept of Students with Learning Disabilities: A Meta-Analysis". *School Psychology Review*, 31, (3), 405-428.
- Berryman-Miller, S. (1988). "Dance movement: Effects on elderly self-concept". *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 59,(5), 42-46.
- Bornholt, L. J. (2001). "Personal and Social Identity in Children's Self-Concepts About Drawing". *Educational Psychology*, 21, (2), 151-167.
- Bottomley, D. M. & Henk, W. A. (1998). "Assessing Children's Views About Themselves as Writers Using the Writer Self-Perception Scale". *Reading Teacher*, 51, (4), 286-297.
- Buege, C. (1993). "The Effect of Mainstreaming on Attitude and Self-Concept Using Creative Drama and Social Skills Training". *Youth Theatre Journal*, 7,(3), 19-22.
- Byrne, B. M. (1996). *Measuring Self-Concept Across Life Span*. Washington DC: American Psychological Association.
- Chapman, J. W. & Tunmer, W. E. (1995). *Reading Self-Concept Scale*. Unpublished scale. Palmerston North, New Zealand: Educational Research & Development Centre, Massey University.
- Çuhadaroğlu, F. (1985). "Adölesanlarda Benlik Saygısı". (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Fronzoi, S. L. & Herzog, M. E. (1986). "The Body Esteem Scale: A Convergent and Discriminant Validity Study". *Journal of Personality Assessment*, 50, (1), 24-31.
- Gans, A.M., Maureen, C., & Ghany, D. L. (2003). "Comparing the Self-Concept of Students with and Without Learning Disabilities". *Journal of Learning Disabilities*, 36, 3, 287-296.
- Gladding, S. T. (1988). *Counseling: A Comprehensive Profession*. Columbus: Merrill.
- Goldsmith, R. E. (1985). "The Factorial Composition of the Kirton Adaption-Innovation Inventory". *Educational and Psychological Measurement*, 45, 245-250.

- Guterman, S. S. (1982). "Are Personality Tests Equally Valid within Different Social Classes? A Case Study Using Locus of Control". **International Journal of Contemporary Sociology**, 19, 139-173.
- Hamachek, D. (1995). "Self-Concept and School Achievement: Interaction Dynamics and a Tool for Assessing the Self-Concept Component". **Journal of Counseling and Development**, 73, (4), 419-426.
- Huntsman, K. H. (1982). "Improvisational Dramatic Activities: Key to Self-Actualization?" **Children's Theatre Review**, 31, (2), 3-9.
- Kalliopuska, M. (1991). "Empathy, Self-Esteem and Other Personality Factors among Junior Ballet Dancers". **British Journal of Projective Psychology**, 36 (2), 47-61.
- Kozan, K. (1983). "Davranış Bilimleri Araştırmalarında Sosyal Beğenirlik Boyutu ve Türkiye İçin Bir Sosyal Beğenirlik Ölçeği". **ODTÜ Gelişme Dergisi**, 10, (3), 447-478.
- Liebner, S. (1997). "The Joy of Moving, Singing, and Being Silly". **Children and Families**, 16, (3), 20-23.
- Lorr, M. & Wunderlich, R. A. (1986). "Two Objective Measures of Self-Esteem". **Journal of Personality Assessment**, 50, 18-23.
- Lowenfield, V. (1987). "Therapeutic Aspects of Art Education". **American Journal of Art Therapy**, 25, (4), 111-146.
- Malchiodi, C. A. (1998). **The Art Therapy Sourcebook**. Los Angeles: Lowell House.
- Marsh, H.W., Richards, G.E., Johnson, S., Roche, L. & Tremayne, P. (1994). "Physical Self-Description Questionnaire: Psychometric Properties and a Multitrait-Multimethod Analysis of Relations to Existing Instruments". **Journal of Sport and Exercise Psychology**, 16, 270-305.
- Marsh, H.W. & Roche, L. A. (1996). "Structure of Artistic Self-Concepts for Performing Arts and Non-Performing Arts Students in a Performing Arts High School: "Setting the Stage" with Multigroup Confirmatory Factor Analysis". **Journal of Educational Psychology**, 88, (3), 461-477.
- Mendelson, B. K. & Mendelson, M. J. (2001). "Body-Esteem Scale for Adolescents and Adults". **Journal of Personality Assessment**, 76, (1), 90-107.
- Muro, J. J. & Kottman, T. (1995). **Guidance and Counseling in the Elementary and Middle Schools**. Wisconsin: Brown & Benchmark.
- Newbegin, I. & Owens, A. (1996). "Self-Esteem and Anxiety in Secondary School Achievement". **Journal of Social Behavior and Personality**, 11, (3), 521-531.
- Prout, H. T., Marcal, S. D., & Marcal D. C. (1992). "A Meta-Analysis of Self-Reported Personality Characteristics of Children and Adolescents with Learning Disabilities". **Journal of Psychoeducational Assessment**, 10, 59-64.
- Riley, K. W., O'Dell, I., & Siegenthaler, K. L. (2000). "Recreational Art Programming". **Parks and Recreation**, 35, (5), 26-33.
- Rosenberg, M. (1965). **Society and Adolescent Self-Image**. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Russel-Chapin, L. A. & Rybak, C. J. (1996). "The Art of Teaching Jungian Analysis". **Journal of Humanistic Education and Development**, 34, (4), 171-182.
- Schicke, M. C. (1992). "Contributions of Self-Concept and Intelligence to the Explanation of Academic Achievement Among Fourth, Sixth and Eight Grade Students". (Unpublished Doctorial Dissertation). Memphis: Memphis State University.

- Signer, B., Beasley, T. M., & Bauer, E. (1997). "Introduction of Ethnicity, Mathematics Achievement Level, Socio-Economic Status, Gender among High School Students' Mathematics Self-concept". **Journal of Education for Students Placed at Risk**, 2, (4), 377-394.
- Vander Ark, S. (1989). "Self-Esteem, Creativity, and Music: Implications and Directions for Research". **Suncoast Music Education Forum on Creativity**, 105-121 (ERIC Document Reproduction Service ED380342).
- Vispoel, W. P. (1993). "The Development and Validation of the Arts Self-Perception Inventory for Adolescents". **Educational and Psychological Measurement**, 53, (4), 1023-1034.
- Vispoel, W. P. (1995). "Integrating Self-Perceptions of Music Skill into Contemporary Models of Self-Concept". **Journal of Educational Psychology**, 87, 134-153.
- Vispoel, W. P. (1996). "The Development and Validation of the Arts Self-Perception Inventory for Adults". **Educational and Psychological Measurement**, 56, (4), 719-736.
- Williams, J. (1993). "The Relationship of Test Anxiety and Self-Concept to Patterns of High School Participants' Achievement". **Midwestern Educational Researcher**, 6, 7-12.
- Wilkins, P. A. (1995). "Creative Therapies Model for the Group Supervision of Counselors". **British Journal of Guidance and Counselling**, 23, 2, 245-258.

Summary

VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF ART SELF-CONCEPT SCALE

Nagihan Oğuz Duran * Esin Tezer **

Self-concept has been the concern of several studies over the years mainly because of its relation to a variety of desired or positive outcomes such as academic achievement (Bear et al., 2002; Gans et al., 2003; Hamachek, 1995; Newbegin & Owens, 1996; Prout et al., 1992; Schicke, 1992; Williams, 1993), physical (Fronzoi & Herzog, 1986; Mendelson & Mendelson, 2001), and psychosocial characteristics (Goldsmith, 1985; Guterman, 1982; Lorr & Wunderlich, 1986).

In general, self-concept refers to the person's own view of him- or herself. However, in contrast to the traditional model of global self-concept, multifaceted models of self-concept stress the multidimensional assessment of self-concept such as body image (Marsh et al., 1994), reading (Chapman & Tunmer, 1992), drawing (Bornholt, 2001), writing (Bottomly & Henk, 1998), music (Vispoel, 1995), mathematics (Singer et al., 1997). Among these domain-specific measures of self-concept, art self-concept has drawn a special attention of the researchers. Several studies indicated that art self-concept was positively related to global self-concept and self-esteem (Berryman-Miller, 1988; Buege, 1993; Huntsman, 1982; Kalliopuska, 1991; Marsh & Roshe, 1996) and psychological health (Malchiodi, 1998; Lieber, 1997; Riley et al., 2000).

Although the art self-concept has been studied in the literature (e.g., Vispoel, 1993, 1995, 1996), studies in Turkey are rather limited in this area. It is believed that art self-concept needs further investigation not only because of its role in individual development but also its role in counselor education. The lack of research, however, might be largely due to the lack of instruments developed in measuring art self-concept. Thus, the pur-

pose of this study is to develop an art self-concept scale and to report the preliminary findings regarding its reliability and validity.

METHOD

The sample of this study was consisted of 277 (178 female, 90 male, 9 missing) volunteered students who enrolled in different grades and departments of Faculty of Education, Middle East Technical University. The mean age of the participants were 19.8 (SS = 1.21).

A 10-item Likert type scale was developed for measuring art self-concept with the alternatives ranged between 1 (strongly disagree) and 5 (strongly agree). The construct validity of the scale was investigated by employing Principle Component Analysis with Varimax rotation. Art Self-Concept scale was administered to the students together with Rosenberg Self-Esteem Inventory (Rosenberg, 1965) and a social desirability scale (Kozan, 1983) to obtain further validity evidence.

As for the reliability evidence, the internal consistency coefficient was calculated by Cronbach Alpha formula and test-retest reliability coefficient was calculated by Pearson correlation coefficient.

RESULTS

Results concerning the construct validity yielded that the scale was a unidimensional one. Although low, the correlation between Art Self-Concept Scale and Rosenberg Self-Esteem Scale was significant ($r = 0.15$, $p < .05$). Results yielded a nonsignificant correlation

* Araş. Gör. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Eğitim Bilimleri Bölümü.

** Prof. Dr. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Eğitim Bilimleri Bölümü.

between Art Self-Concept Scale and social desirability measure ($r = 0.03$) indicating further evidence for the validity of the Scale. The internal consistency coefficient was found as .92. Art Self-Concept Scale was administered to 36 students with one month interval and the correlation was found as .74.

DISCUSSION

Results concerning construct validity revealed that Art Self-Concept Scale was a unidimensional one in measuring the art self-concept. However, finding regarding concurrent validity indicated that, although significant, the relationship between Art Self-Concept Scale and Rosenberg Self-Esteem Scale was lower than it was expected. Therefore, further research is needed for obtaining concurrent validity evidence of the Scale. However, the result indicated that Art Self-Concept Scale was not affected by the social desirability tendencies of the respondents. This might also be considered as an indirect validity evidence of the Scale. As a result, these preliminary findings of the present study indicated that Art Self-Concept Scale is a reliable, short and easily scored instrument to measure art self-concept. However, research is needed to obtain further evidence regarding concurrent validity of the Scale.